

11.01.2023

9-А-Б кл.

Всесвітня історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Третя Республіка у Франції.

Мета: формувати вміння працювати з картою, показувати на карті територію Франції, давати оцінку Французькій колоніальній імперії; називати причини та наслідки франко-пруської війни; висвітлювати основні напрями соціально-економічного і політичного розвитку Франції в останній третині XIX ст.;

Перегляньте відео: <https://youtu.be/ILxeNsZwAuQ>

Опрацюйте опорний конспект:

Основні дати:

- 1870-1871 рр.** — франко-пруська війна;
- 4 вересня 1870 р.** — проголошення Третьої республіки;
- 18 березня — 28 травня 1871 р.** — Паризька комуна;
- 1875 р.** — прийняття Конституції Третьої республіки;
- 1888-1892 рр.** — Панамська криза;
- 1891-1893 рр.** — оформлення союзу Франції та Росії;
- 1894-1906 рр.** — справа Дрейфуса;
- 1899 р.** — перша Паризька всесвітня виставка.

Особливості економічного розвитку країни

Наприкінці XIX ст. Франція за випуском основних видів продукції була витіснена на четверте місце в світі і відставала за темпами розвитку від США, Німеччини і Великої Британії. Уповільнення темпів розвитку французької економіки зумовлене рядом причин:

- важкі наслідки франко-пруської війни (контрибуція, втрата Ельзасу і Лотарингії та ін.);
- технічна відсталість французьких підприємств;
- у сільському господарстві Франції переважали дрібні власники, які майже не купували промислових товарів, що звужувало внутрішній ринок французької держави.

У цілому частка Франції у світовій промисловій продукції в 1900 р. становила 7%. Водночас частка Франції в закордонних капіталовкладеннях досягла 33%, і вона посіла друге (після Великої Британії) місце з вивезення капіталу. Місцеві капіталісти вкладали гроші в іноземні позики і, як наслідок, при застої промисловості, торгівлі, при зниженні життєвого рівня населення країна багатіла. До 1908 р. в різні облігації внутрішніх і зовнішніх позик було вкладено в 10 разів більше капіталів, ніж у промисловість і торгівлю Франції. Значна частина населення перетворюється на рання, тобто на людей, які ведуть паразитичний спосіб життя на прибутки, що отримують у вигляді відсотків на куплені облігації різних позик.

У цей час у країні посилюється концентрація виробництва і капіталу. 5 банків на чолі з «Французьким банком» сконцентрували 73% загальної суми вкладів. Монополія «Коміте де Форт» контролювала 97% виробництва чавуну і 93% виплавки сталі. В правлінні банків і монополій звично фігурували одні й ті самі люди, що давало можливість фінансовій імперії впливати і на промисловість, і на сільське господарство.

Отже, для розвитку Франції наприкінці XIX - на початку XX ст. характерні такі особливості:

- уповільнення темпів економічного зростання країни;

- зрощення банківського капіталу з промисловим і аграрним і, як наслідок, - поява прошарку «фінансової олігархії»;
- лихварський характер французького варіанта становлення «індустріального суспільства».

Державний устрій	Парламентська республіка
Вищий орган влади	Національні Збори (двопалатний парламент)
Законодавча влада	Сенат (обирався на 9 років) та Палата депутатів (4 роки)
Виконавча влада	Президент (обирався на 7 років) і Рада міністрів (уряд)
Виборче право	Чоловіки з 21 року

Конституція Третьої республіки

4 вересня 1870 р. у Франції була проголошена республіка. Після кривавих подій часів Паризької комуни консервативні кола країни прагнули до відновлення монархії. Відтак основним змістом внутрішньополітичного життя Франції в останній чверті XIX ст. стала боротьба між республіканцями і монархістами. Проте розбіжності серед прибічників монархії і потужний рух на захист республіки, до якого увійшли робітники, селяни, велика і середня буржуазія, зірвали план реставрації. Лише побоювання нової революції і чергового переділу власності змусили монархічні Збори Франції в 1875 р. установити республіканський режим, прийнявши Конституцію Третьої французької республіки. За нею:

- главою держави вважався президент, котрий мав великі повноваження: міг призначати членів уряду - міністрів, розпускати парламент, призначати вищих урядовців і офіцерів, укладати договори з іншими державами і навіть оголошувати війну;
- законодавчу владу здійснював двопалатний парламент;
- у виборах нижньої палати - палати депутатів, яка обиралася на 4 роки, брали участь тільки чоловіки старше 21 року;
- верхня палата - сенат - обиралася на 9 років, до того ж не населенням, а чиновниками адміністрації департаментів. Саме сенат був верховною законодавчою владою, без його згоди жодний закон не набував чинності;
- місцеве самоврядування (з 1876 р. мерів міст обирало населення) майже не відігравало ніякої ролі. Основна влада в департаментах належала префектам, яких призначав уряд.

За всієї зовнішньої недемократичності нова конституція була у край важливим кроком на шляху політичного розвитку Франції, оскільки закріпила республіканський устрій. З 1879 р. більшість місць і в сенаті, і в палаті депутатів одержали республіканці. Президентом країни став прихильник Конституції 1875 р. Ж. Граві. Республіканський устрій у Франції зміцнів.

Внутрішня політика

З кінця 70-х рр. ХХ ст., з приходом до влади республіканців, у політичній історії Франції настав новий період. Цікаво, що, оволодівши владою, прибічники Третьої республіки не поспішали виконувати обіцянки, дані під час передвиборчих кампаній, що закріпило за ними прізвисько опортуністів - поміркованих республіканців. Лише під загрозою соціального вибуху вони були змушені здійснити деякі демократичні перетворення:

- комунарам було оголошено амністію;
- день взяття Бастилії проголошено національним святом країни;
- пісня «Марсельєза» стала державним гімном;
- ухвалено закони проти надмірної влади релігійних організацій, про свободу друку і зборів, про легалізацію професійних спілок, організацію системи світської освіти у Франції.

Зовнішня політика Третьої республіки

У період зародження режиму Третьої республіки зовнішня політика мала два напрями:

- створення французької колоніальної імперії;
- підготовка до війни з Німеччиною.

«Французькі володіння в Екваторіальній та Західній Африці».

Домашнє завдання: прочитати пар. 18, стор. 116 № 2, 3, 5 – письмово.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human,
вайбер 097-880-70-81, або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com